

**Tegevuse „Rakendusuuringute toetamine nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades“
taotluste hindamis- ja valikumenetluse juhend**

Kinnitaja: Eve Sild

Kinnitatud 18.01.2017 nr 1-11.1/3719

EESMÄRK, KÄSITLUSALA, VASTUTUS

Juhendi eesmärk on sätestada „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ prioriteetse suuna 4 „Kasvuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus“ meetme 4.2 „TA&I süsteemi kohaliku sotsiaalmajandusliku mõju suurendamine ja nutikas spetsialiseerumine kasvualade arendamiseks“ tegevuse 4.2.3 „Teadus- ja arendustegevuse programm nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades“ raames esitatud toetuse taotluste hindamis- ja valikumenetluste juhend juhtkomisjoni liikmetele ja ekspertidele.

Taotlusi hindab meetme juhtkomisjon (edaspidi juhtkomisjon).

Juhtkomisjon juhindub oma töös:

- Haridus- ja teadusministri 21.08.2015. a määrus nr 40 „Rakendusuuringute toetamine nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades“ toetuse andmise tingimustest (edaspidi toetuse andmise tingimused);
- tegevuse juhtkomisjoni töökorrast taotluste hindamiseks;
- käesolevast juhendist.

Juhendi täitmise eest vastutavad SA Archimedes struktuuritoetuste agentuuri (edaspidi rakendusüksus) juhataja ja asejuhataja toetuste alal ning juhtkomisjoni liikmed.

TEGEVUSE KIRJELDUS

I. ÜLDSÄTTED

1. Taotlus esitatakse rakendusüksuse kinnitatud taotlusvormil elektrooniliselt läbi Eesti Teadusinfosüsteemi (ETIS) taotlusvooru väljakuulutamisel nimetatud tähtaja jooksul. Taotluste menetlemise korraldab SA Archimedes.
2. Rakendusüksus registreerib esitatud taotlused elektroonilises dokumendihaldussüsteemis ja kinnitab nende saabumise.
3. Enne taotluste hindamist kontrollib rakendusüksus taotleja, partneri (vajadusel) ja taotluse nõuetele vastavust, lähtudes Vabariigi Valitsuse määruse „Perioodi 2014 – 2020 struktuuritoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise nõuded ja tingimused toetuse andmise tingimuste määruse kehtestamiseks“ (edaspidi taotluste menetlemise määrus) §-st 4, toetuse andmise tingimustest ning kohustuslike lisadokumentide olemasolust, ning täidab toetuse taotluse tehnilise kontrolli lehe. Juhul, kui taotluses esineb ebatäpsusi, informeerib rakendusüksus sellest viivitamatult taotlejat, andes kuni 10 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks. Kui nimetatud tähtaja jooksul puudusi ei kõrvaldata, lõpetab rakendusüksus taotluse menetlemise.

4. Taotlejat ja partnerit ning taotlust ei tunnistata nõuetele vastavaks, kui esineb vähemalt üks alljärgnevatest asjaoludest:
 - 4.3. taotlus ei vasta tegevuse toetuse andmise tingimuste §-s 11 sätestatud nõuetele ja taotleja ei ole taotluses esinevaid puudusi määratud tähtaja jooksul kõrvaldanud;
 - 4.4. taotleja või partner ei võimalda teostada struktuuritoetuste seaduse § 21 lõikes 7 sätestatud kontrolli taotleja või partneri ja kavandatavate tegevuste elluviimise asukohas;
 - 4.5. avalikul TA asutusel on osalus või liikmelisus taotlejas või partneris või ta on taotleja või partneri asutaja või oluline rahastaja.
5. Taotleja, partneri ja taotluse nõuetele mittevastavaks tunnistamise korral teeb rakendusüksus vastavalt taotluste menetlemise määruse § 8 lõikele 2 ja 5 taotluse rahuldamata jätmise otsuse taotlust sisuliselt hindamata.
6. Taotlustele, mis on taotluste menetlemise määruse § 8 lõike 1 kohaselt hiljemalt juhtkomisjoni koosolekule eelneva kuu viimasel tööpäeval vastavaks tunnistatud ja kuuluvad juhtkomisjoni hindamistulemuse põhjal rahuldamisele, tehakse taotluse rahuldamise otsus vastavalt toetuse andmise tingimuste § 17 lõike 1 punktidele 1-2.
7. Toetust saab taotleda jooksvalt või vooruliselt. Toetuse taotlemine kuulutab välja rakendusüksus Haridus- ja Teadusministeeriumi (edaspidi rakendusasutus) ettepanekul. Toetuse taotlemine lõppeb eelarve ammendumisel või meetme juhtkomisjoni ettepanekul. Rakendusüksus võib korraldada nutika spetsialiseerumise juhtkomitee või meetme juhtkomisjoni ettepanekul suunatud taotlusvoorused. Taotlusvoorude korraldamise vajaduse otsustab rakendusasutus meetme juhtkomisjoni ettepanekul.

II. HINDAMISE KORRALDAMINE

8. Taotlusi hindab rakendusasutuse ettepanekul Eesti Teadusagentuuri (edaspidi ETAg) poolt moodustatud juhtkomisjon. Juhtkomisjoni töö korraldamist taotluste hindamisel reguleerib rakendusüksuse poolt kinnitatud „Tegevuse „Rakendusüuringute toetamine nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades” juhtkomisjoni töökord taotluste hindamiseks““. Juhtkomisjoni töö korraldamist muudes juhtkomisjoni pädevusse kuuluvates valdkondades reguleeritakse Eesti Teadusagentuuri poolt.
9. Nõuetele vastavaks tunnistatud taotluste hindamiseks kaasab juhtkomisjon eksperdid, sh vähemalt kaks sõltumatut valdkondlikku eksperti, kes annavad taotlusele hinnangu lähtuvalt selle majandusliku mõju ja efektiivsuse (kriteerium 2) ning teadusliku põhjendatuse ja teostatavuse (kriteerium 3) aspektist ning vähemalt ühe sõltumatu eksperdi, kes annab taotlusele hinnangu lähtuvalt selle mõjust meetme eesmärkide saavutamisele (kriteerium 1) ja läbivatele teemadele (kriteerium 4).
10. ETAg edastab info ekspertide ja raportööride kohta rakendusüksusele. Rakendusüksus kinnitab eksperdid ja raportöörid.
11. Hindamise võimaldamiseks korraldab rakendusüksus pärast taotleja ja taotluse vastavaks tunnistamist taotluste kättesaadavaks tegemise juhtkomisjoni liikmetele ja juhtkomisjoni poolt määratud ja rakendusüksuse poolt kinnitatud ekspertidele.
12. Enne hindamist allkirjastavad juhtkomisjoni liikmed ja eksperdid sõltumatuse ja konfidentsiaalsuse deklaratsiooni.

13. Jooksva taotlemise korral toimub taotluste hindamine ja toetuse andmise tingimuste § 16 lõike 9 alusel juhtkomisjoni ettepaneku koostamine taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise osas juhtkomisjoni korralistel koosolekutel, mis toimuvad üldjuhul kord kuus.
14. Koosolekul hinnatakse taotlusi, mis on tunnistatud nõuetele vastavaks hiljemalt koosolekule eelneva kuu viimasel tööpäeval ja mis on ekspertide poolt eelnevalt hinnatud hiljemalt 5 tööpäeva enne juhtkomisjoni koosoleku toimumist.
15. Voorulise taotlemise korral otsustab juhtkomisjon vooru taotluste hindamiskoosoleku aja.

III. HINDAMISKRITEERIUMITE KIRJELDUS

16. Taotlusi hinnatakse järgmiste hindamiskriteeriumite (edaspidi kriteeriumite) alusel alakriteeriumite lõikes. Kriteeriumid ja alakriteeriumid ning nende osakaalud on toodud alljärgnevas tabelis:

Kriteerium ja selle kaal	Kriteeriumi kirjeldus	Alakriteeriumi kaal kriteeriumist	Alakriteeriumi hindekskala		Kriteeriumi lävend
1. Projekti mõju meetme eesmärkide saavutamisele: 30 %	Projekt panustab avalike TA asutuste ja ettevõtete koostöösse; toetus on suunatud Eestis tegutseva ettevõtte huvides läbiviidavale rakendusuringule või tootearendusele; toetus aitab tõsta Eesti avalike TA asutuste motivatsiooni ja valmisolekut ettevõtlusele vajalike rakendusuringute ja tootearendusprojektide läbiviimiseks kasvualdkondades; toetus aitab soodustada teadmussiiret ettevõtete ja Eesti avalike TA asutuste vahel;	60%	5	Projekt panustab otseselt avalike TA asutuste ja ettevõtete koostöösse, aitab suurel määral tõsta Eesti TA asutuste valmisolekut rakendusuringute läbiviimiseks, soodustab otseselt teadmussiiret.	3,0 punkti
			4	3 ja 5 vahepealne hinnang	
			3	Projekt panustab vähesel määral avalike TA asutuste ja ettevõtete koostöösse, aitab vähesel määral tõsta Eesti TA asutuste valmisolekut rakendusuringute läbiviimiseks, soodustab vähesel määral teadmussiiret	
			2	1 ja 3 vahepealne hinnang.	
			1	Projekt ei panusta avalike TA asutuste ja ettevõtete koostöösse, ei aita tõsta Eesti TA asutuste valmisolekut rakendusuringute läbiviimiseks, ei soodusta teadmussiiret.	
	Projekti raames toetatav valdkond sobitub nutika spetsialiseerumise kasvualadega.	40%	5	Projekt panustab otseselt nutika spetsialiseerumise kasvualade arengusse.	
			4	3 ja 5 vahepealne hinnang.	
			3	Projekt panustab vähesel määral nutika spetsialiseerumise kasvualade arengusse.	
			2	1 ja 3 vahepealne hinnang.	
			1	Projekt ei panusta nutika spetsialiseerumise kasvualade arengusse.	

2. Projekti ma majanduslik mõju ja efektiivsus: 30 %	Vastavus taotleja ja partnerite vajadustele; äriplaani relevantsus	40%	5	Projekti vajalikkus on väga hästi põhjendatud - on olemas probleem, kitsaskoht või kasutamata arenguvõimalus. Projekti eesmärgid ja äriplaanis esitatud finantsnäitajate prognoosid on väga selged, reaalsed ja ambitsioonikad ning nende saavutamine projekti lõpuks on taotleja võimekust ning projekti ettevalmistust arvesse võttes väga tõenäoline.	2,5 punkti
			4	3 ja 5 vahepealne hinnang.	
			3	Projekti eesmärgid ja äriplaanis esitatud finantsnäitajate prognoosid on kohati ebaselgelt kirjeldatud, , kuid nende saavutamine projekti lõpuks on tõenäoline. Taotleja on arvestanud enamuse asjaoludega prognooside ja analüüside koostamisel.	
			2	1 ja 3 vahepealne hinnang.	
			1	Projekti eesmärgid ja äriplaanis esitatud finantsnäitajate prognoosid on ebarealistlikud ning nende saavutamine projekti lõpuks ei ole tõenäoline. Esitatud eeldused ning nendel põhinevad prognoosid on ebarealistlikud.	
	Taotleja ja partnerite võimekus äriplaani ellu viia	30%	5	Taotlejal ja olemasolul partneritel on väga hea potentsiaal ja võimekus projekt ellu viia. Taotluses on selgelt välja toodud taotleja ja olemasolul partnerite panus ja vastutus projekti edukaks ühiseks elluviimiseks. Projekti taotleja ja olemasolul partnerite finantsvõimekus projekti jätkusuutlikuks elluviimiseks ning projekti eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks on suurepärase.	
			4	3 ja 5 vahepealne hinnang.	
			3	Taotlejal ja olemasolul partneritel on olemas potentsiaal ja võimekus projekt ellu viia. Taotluses on välja toodud taotleja ja olemasolul partnerite panus ja vastutus projekti edukaks ühiseks elluviimiseks, taotleja ja olemasolul partnerite finantsvõimekus on projekti jätkusuutlikuks elluviimiseks ning projekti eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks piisav.	
			2	1 ja 3 vahepealne hinnang.	
			1	Taotlejal ja olemasolul partneritel ei ole potentsiaali ja võimekust	

				projekt ellu viia. Ei ole välja toodud taotleja ja olemasolul partnerite panust ja vastutust projekti edukaks ühiseks elluviimiseks. Projekti taotleja ja olemasolul partnerite finantsvõimekus projekti jätkusuutlikuks elluviimiseks ning projekti eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks ei ole piisav.	
	Projekti eelarve põhjendatus	30%	5	Projekti eelarve on planeeritud tegevuste elluviimiseks läbipaistev, optimaalne ning kuluefektiivne.	
			4	3 ja 5 vahepealne hinnang.	
			3	Projekti eelarve on mõistlik, kuid ei ole piisavalt läbipaistev ega kuluefektiivne.	
			2	1 ja 3 vahepealne hinnang.	
			1	Projekti tegevusteks planeeritud kulud ei ole optimaalsed ja kuluefektiivsed ning ei võimalda projekti tulemusi saavutada.	
3. Projekti põhjendatus ja teostatavus: 30 %	Arendusplaani kvaliteet ja metoodika	30%	5	Projekti eesmärgipüstitus on väga hästi põhjendatud - on olemas selgelt määratletud probleem, kitsaskoht või kasutamata arenguvõimalus. Arendusplaani on terviklikult läbimõeldud, vastab täielikult tellija vajadustele ning selle eesmärgid ja nende saavutamise meetodid on realistlikud, taotleja võimekust ning projekti ettevalmistust arvesse võttes realselt saavutatavad.	2,5 punkti
			4	3 ja 5 vahepealne hinnang.	
			3	Projekti eesmärgid ning nende saavutamise meetodid on realistlikud, ent kohati ebaselged. Arendusplaani vastab osaliselt tellija vajadustele ning selle eesmärgid ja nende saavutamise meetodid on üldiselt realistlikud, taotleja võimekust ning projekti ettevalmistust arvesse võttes tõenäoliselt saavutatavad.	
			2	1 ja 3 vahepealne hinnang.	
			1	Projekti eesmärgid ja nende saavutamise meetodid on ebarealistlikud. Arendusplaani ei vasta tellija vajadustele ning selle eesmärkide saavutamine projekti lõpuks, võttes arvesse taotleja võimekust ning projekti ettevalmistust, ei ole tõenäoline.	
	Uuringu läbiviijate tase ja	30%	5	Uurimisgrupp on äärmiselt võimekas, motiveeritud ja omab oskusi	

kogemused			tagamaks arendusplaani eesmärkide täielik elluviimine ning jätkusuutlikkus. Uurimisgrupi liikmed on viimase viie aasta jooksul viinud ellu samas valdkonnas vähemalt projektiga samas mahus projekte, sh olulisi tegevusi rahvusvahelisel tasandil. Uurimisgrupi juhil on varasem kogemus koostöö edendamises ettevõtjate ja/või teiste organisatsioonide vahel. Projekti elluviimiseks komplekteeritud meeskond on võimekas ja kompetentne.
		4	3 ja 5 vahepealne hinnang.
		3	Uurimisgrupp on võimekas, motiveeritud, kuid ei oma kõiki oskusi tagamaks projekti eesmärkide elluviimine ning jätkusuutlikus. Uurimisgrupi liikmed on viimase viie aasta jooksul viinud ellu samas valdkonnas projekte. Projekti elluviimiseks komplekteeritud meeskonnaga ei ole projekti elluviimise võimekus täies ulatuses kindel.
		2	1 ja 3 vahepealne hinnang.
		1	Uurimisgrupp ei oma võimekust, motivatsiooni ega oskusi tagamaks projekti eesmärkide elluviimine ning jätkusuutlikkus. Uurimisgrupil puuduvad kogemused samas valdkonnas projektide elluviimiseks, komplekteeritud meeskond on puudulik ja/või projektimeeskonna teadmised ja oskused on ebapiisavad projektide elluviimiseks.
Läbiviidavate tegevuste ja ajakava realistlikkus eesmärgi saavutamiseks	40%	5	Kõik tegevuskavas sisalduvad tegevused moodustavad terviku, on vajalikud, põhjendatud ja tagavad projekti eesmärkide saavutamise. Projekti tähtajaline elluviimine on väga tõenäoline.
		4	3 ja 5 vahepealne hinnang.
		3	Tegevuskava sisaldab tegevusi piisavas mahus, tegevused on omavahel seotud. Osade tegevuste asjakohasus ja põhjendatus projekti eesmärkide saavutamise seisukohast on kaheldav või on tegevusi puudu. Projekti eesmärkide saavutamise tõenäosus ja projekti tähtajaline elluviimine on tõenäoline.

			2	1 ja 3 vahepealne hinnang.	
			1	Tegevuskavas sisalduvaid tegevused ei ole piisavad projekti eesmärkide saavutamiseks. Osa tegevusi on üleliigsed, st ei ole vajalikud projekti eesmärkide saavutamiseks, või on tegevusi puudu. Projekti tähtajaline elluviimine ei ole tõenäoline.	
4. Projekti mõju läbivatele teemadele: 10 %	Seotus Eesti majandusega	80%	5	Taotlejal ja partneritel on suurepärane potentsiaal ja võimekus mõjutada sektori arenguid ning Eesti majandust tervikuna.	2,5 punkti
			4	3 ja 5 vahepealne hinnang.	
			3	Taotlejal ja partneritel on mõningane potentsiaal ja võimekus mõjutada sektori arenguid ning Eesti majandust tervikuna.	
			2	1 ja 3 vahepealne hinnang.	
			1	Taotlejal ja partneritel ei ole potentsiaali ja võimekust mõjutada sektori arenguid ning Eesti majandust.	
	Seotus regionaalse arenguga, keskkonnahoiuga, kodanikuühiskonna arenguga, soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste tagamisega, ühtse riigivalitsemisega, infoühiskonna edendamisega, kui see on kohane tulenevalt taotluse sisust	20%	5	Taotlusel on positiivne seos läbivate teemadega, kui see on kohane tulenevalt taotluse sisust.	
			3	Taotlusel on neutraalne seos läbivate teemadega.	
			1	Taotlusel on negatiivne seos läbivate teemadega, kui see on kohane tulenevalt taotluse sisust.	

17. Taotlusi hinnatakse skaalal 1 (mitterahuldav) kuni 5 (suurepärase) punkti. Hindeid alakriteeriumite lõikes võib anda sammuga 0,5 punkti. Numbrilise skaala väärtushinnangud on järgmised:
 - 1) „mitterahuldav“ (1),
 - 2) „rahuldav“ (2),
 - 3) „hea“ (3),
 - 4) „väga hea“ (4),
 - 5) „suurepärase“ (5).
18. Kriteeriumite ja taotluste koondhinded arvutatakse täpsusega kaks kohta peale koma.

IV. HINDAMINE

19. Hindamise I etapp

- 17.1. Hindamise I etapis toimub taotluste individuaalne hindamine.
- 17.2. Taotlusi hindavad vähemalt kaks sõltumatut valdkondlikku eksperti, kes annavad taotlusele hinnangu lähtuvalt selle majandusliku mõju ja efektiivsuse (kriteerium 2) ning teadusliku põhjendatuse ja teostatavuse (kriteerium 3) aspektidest, ning vähemalt üks sõltumatu ekspert, kes annab taotlusele omapoolse hinnangu ja teeb juhtkomisjonile ettepaneku hinnangu andmiseks lähtuvalt selle mõjust meetme eesmärkide saavutamisele (kriteerium 1) ja läbivatele teemadele (kriteerium 4).
- 17.3. Taotlust hindavad eksperdid võivad anda hinnangu taotluse ümberklassifitseerimiseks kas rakendusüuringuks või tootearenduseks.
- 17.4. Taotlust hindavad eksperdid täidavad iga nende poolt hinnatud taotluse osas hinnanguvormi Eesti Teadusinfosüsteemis.

20. Hindamise II etapp

- 18.1. Hindamise II etapis toimub juhtkomisjoni koosolek.
- 18.2. Juhtkomisjoni koosolekul teevad raportöörid ülevaate hinnatud taotlustest, neile ekspertide poolt antud hinnangutest ja hinnetest ning teevad ettepaneku taotluse koondhinde osas.
- 18.3. Juhtkomisjonil on õigus vajadusel taotlus ümber klassifitseerida kas rakendusüuringust tootearenduseks või vastupidi.
- 18.4. Kriteeriumite 1 ja 4 hinded otsustab juhtkomisjon koosolekul kriteeriume 1 ja 4 hinnanud eksperdi ettepaneku alusel. Vajadusel võib juhtkomisjon põhjendatud juhtudel muuta eksperdi ettepanekut kuni 1,0 punkti.
- 18.5. Kriteeriumide 2 ja 3 osas võtab juhtkomisjon aluseks ekspertide poolt kriteeriumitele antud koondhinnete keskmised. Vajadusel võib juhtkomisjon põhjendatud juhtudel muuta kriteeriumite 2 ja 3 ekspertide poolt antud koondhinnet kuni 1,0 punkti eeldusel, et vähemalt ühe eksperdi antud hindepunktid ületavad kriteeriumite 2 ja 3 puhul lävendi.
- 18.6. Juhul kui kriteeriumi 1 hinne on alla 3,0 punkti või kriteeriumite 2 - 4 hinne alla 2,5 punkti, teeb juhtkomisjon rakendusüksusele taotluse mitterahuldamise ettepaneku ja taotlust edasi ei hinnata.
- 18.7. Iga kriteeriumi alakriteeriumi hinnete põhjal kujunenud hinnete keskmised korrutatakse läbi vastava kriteeriumi osakaaluga, mille tulemusena kujuneb igale kriteeriumile vastav kaalutud hinne. Koondhinde moodustamiseks liidetakse kõigi kriteeriumite kaalutud hinded.

21. Rahastamisettepaneku tegemine

- 19.1. Juhtkomisjon esitab rakendusüksusele taotluste koondhinnangul põhineva koondettepaneku ning iga taotluse kohta hindamisraporti koos motiveeritud ettepanekuga rahuldada taotlus taotletud mahus, rahuldada taotlus taotletust väiksemas mahus või jätta taotlus rahuldamata. Juhtkomisjon võib seejuures teha ettepaneku projektidele täiendavate tingimuste seadmiseks.

- 19.2. Juhtkomisjon teeb vajadusel motiveeritud ettepaneku taotlejatega täpsemate rahastamise tingimuste osas läbirääkimiste pidamiseks. Juhtkomisjon võib teha rakendusüksusele ettepaneku kutsuda taotlejaid läbirääkimistele toetuse suuruse ja taotluse sisu osas.
- 19.3. Läbirääkimiste tulemusena taotluse hindamistulemused ei muutu. Pärast läbirääkimisi tuleb taotlejal vajadusel taotlust täiendada. Tehtud täienduse vastavust läbirääkimiste sisule kontrollib juhtkomisjon, kes esitab seejärel nende taotluste osas rakendusüksusele rahastamissettepaneku.
- 19.4. Taotluse osalise või tingimusega rahuldamise otsuse võib rakendusüksus teha vaid taotluse esitaja nõusolekul.
- 19.5. Kui taotleja ei ole taotluse väiksemas mahus või kõrvaltingimustega rahuldamisega nõus, teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse

VIITED

- 1) Tegevuse „Rakendusuringute toetamine nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades” hindamiskomisjoni töökord
- 2) Tegevuse „Rakendusuringute toetamine nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades” taotlusvorm
- 3) Tegevuse „Rakendusuringute toetamine nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades” taotluse tehnilise kontrolli leht
- 4) Tegevuse „Rakendusuringute toetamine nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades” taotluse hinnanguvorm
- 5) Sõltumatuse ja konfidentsiaalsuse deklaratsioon
- 6) Haridus- ja teadusministri 21. augusti 2015. a määrus nr 40 „Rakendusuringute toetamine nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades“